

Sygn. akt VI GC 66/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Walus-Rzasa

Protokolant: st. sekretarz sądowy Magdalena Kamuda

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2014 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) Spółki Akcyjnej w R.

przeciwko: (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o zapłatę: 434.800,00 zł

I. oddala powództwo,

II. zasądza od powoda (...) Spółki Akcyjnej w R. na rzecz pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 7.919,40 zł (siedem tysięcy dziewięćset dziewięćnaście złotych 40/100) tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 7.200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego,

sprawy z powództwa: (...) Spółki Akcyjnej w R.

przeciwko: (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o zapłatę: 184.790,00 zł

i z powództwa wzajemnego: (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko: (...) Spółce Akcyjnej w R.

o zapłatę: 288.017,00 zł

I. oddala powództwo,

II. zasądza od powoda (...) Spółki Akcyjnej w R. na rzecz pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 3.617,00 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,

III. oddala powództwo wzajemne,

IV. zasądza od powoda wzajemnego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz pozwanego wzajemnego (...) Spółki Akcyjnej w R. kwotę 10.510,84 zł (dziesięć tysięcy pięćset dziesięć złotych 84/100) tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 7.200,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VI GC 66/13

UZASADNIENIE

wyrok z dnia 26 maja 2014 r.

Pismem z dnia 5 lutego 2013 r. powód (...) S.A. w R. wniósł przeciwko (...) Sp. z o.o. w W. pozew o zapłatę kwoty 434.800 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztami procesu wnioskując o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, a w przypadku wniesienia sprzeciwu zapłaty kwoty 184.790 zł. Uzasadniając żądanie pozwu podał, że strony łączyła Umowa Wdrożenia Systemu SAP w zakresie modułu budżetowania i planowania strategicznego z dnia 28 czerwca 2010 r. Zgodnie z powyższą umową pozwany zobowiązał się do wykonania dzieła w postaci systemu informatycznego SAP w zakresie modułu oprogramowania SAP o funkcjonalności (moduł) do budżetowania i planowania strategicznego. Powyższa umowa miała być wykonana zgodnie z Harmonogramem prac określonym w Załączniku nr 2 do Umowy (art. 7.1). Pozwany wiedział, że terminowe wykonanie Umowy ma kluczowe znaczenie dla powoda, co potwierdziła treść artykułu 7.5 umowy. Dalej powód wywodził, że zgodnie z artykułem 8 ust. 6 umowy, dopiero skutek w postaci odbioru przez zamawiającego Fazy lub Produktu, stanowił będzie podstawę do podejmowania dalszych prac przez wykonawcę nad dalszymi Fazami lub Produktami zgodnie z Harmonogramem. Wskazał, że strony w art. 6 ust. 3 umowy ustaliły daty zakończenia dla poszczególnych faz - produktów projektu m.in. przyjmując, że zakończenie III Fazy – Produktu pod nazwą „ Konfiguracja Systemu, przygotowanie do Startu Produktywnego, Start Produktywny” winno nastąpić do dnia 16 września 2010 r. Dalej powód wywodził, że powyższy termin zakończenia III Fazy - Produktu nie został dotrzymany z winy wykonawcy (pозwanego), który proponował zmianę terminu wykonania na koniec października 2010 r., a następnie strony na telekonferencji w dniu 5 listopada 2010 r. w ramach posiedzenia Komitetu Sterującego ustaliły ostateczny termin Startu Produktywnego (III Faza – Produktu) na dzień 12 listopada 2010 r. Także i ten nowy termin odbioru III Fazy nie został dotrzymany przez pozwanego ze względu na liczne błędy wykonanego systemu uniemożliwiającego jego Start Produktywny i odbiór wymienionej wyżej fazy. Z wagi na powyższe powód wyznaczył dodatkowy i ostateczny termin na wykonanie i odbiór III Fazy na dzień 18 stycznia 2011 r., pozwany podjął się dalszych prac w tym terminie i kontynuował próby wykonania wymienionej wyżej fazy do 8 kwietnia 2011 r. Strona powodowa wskazała, że wdrożenie miało kluczowe znaczenie w jej działalności i mimo zwłoki z wykonaniem liczyła na odbiór III Fazy systemu i przejście do jego eksploatacji. Wobec jednak stwierdzonej niemożliwości wykonania systemu przez pozwanego zmuszona była do zaprzestania dalszych prób i testów jego wdrożenia z dniem 8 kwietnia 2011 r. i odrzucania przyjęcia propozycji pozwanego do wykonania i zakończenia wdrożenia w zakresie III Fazy do końca kwietnia 2011 r.

Z uwagi na powyższe oraz w oparciu o postanowienia umowy powód w dniu 29 marca 2012 r. odstąpił od przedmiotowej umowy i jednocześnie wezwał pozwanego do zapłaty kary umownej zastrzeżonej na wypadek odstąpienia od umowy na rzecz powoda w kwocie 434.800 zł. Powód podał, że w piśmie z dnia 27 grudnia 2010r., wyznaczył pozwanemu nowy termin do realizacji w/w Fazy (18 stycznia 2011r.), który upłynął bezskutecznie. Upłynęły również kolejne terminy wyznaczone pozwanemu na wykonanie systemu. Stosownie do postanowień art. 11 ust. 3 w w/ w przypadku powodowi przysługiwało prawo do odstąpienia od umowy (mającej charakter umowy rezultatu – umowy o dzieło) w całości lub w części w przypadku zwłoki wykonawcy w wykonaniu Faz w stosunku do Harmonogramu. Jednocześnie strony – mocą postanowienia art. 11 ust. 6 Umowy – wyłączyły w zakresie odstąpienia od umowy i związanych z tym rozliczeń zastosowanie ogólnych przepisów Kodeksu cywilnego regulujących rozwiązanie umowy poprzez odstąpienie od niej przez stronę. Stosownie do postanowienia art. 10 ust. 7 ppkt. ix umowy – zamawiający niezależnie od dochodzenia kar umownych za opóźnienie ma prawo dochodzenia kary umownej w przypadku odstąpienia od umowy przez zamawiającego z winy wykonawcy – w wysokości 100% wynagrodzenia (art. 5.1.) za każdy rozpoczęty dzień zwłoki. W/w kara nie przekracza kwoty 100% wynagrodzenia netto wykonawcy określonego w umowie. A zatem nie ma przeszkód umownych do jej dochodzenia na podstawie niniejszego pozwu.

Dodał, że zgodnie z zapisami umowy termin zapłaty kary umownej upływał w dniu 18 kwietnia 2012 r.

Pismem z dnia 25 marca 2013 r. pozwana spółka wniosła w odpowiedź na pozew domagając się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia kosztów postępowania.

W uzasadnieniu powyższego pisma pozwany wywodził, że żądanie pozwu jest niezasadne oraz zwrócił uwagę, iż powód w postępowaniu upominawczym domagał się w kwoty 434.800 zł, zaś w przypadku wniesienia sprzeciwu kwoty 184.790 zł. Skoro zatem Sąd nie znalazł podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym to żądanie powoda na tym etapie postępowania obejmuje kwotę 184.790 zł.

Strona pozwana stwierdziła, że o ile kwota 434.800 zł wynika z noty księgowej z dnia 30 marca 2012 r. dołączonej do oświadczenia o odstąpieniu od umowy, to w zakresie kwoty 184.790 zł strona nie wskazała podstaw oraz okoliczności faktycznych. Pozwany może jedynie przypuszczać, że należność wynika z pisma z dnia 27 grudnia 2011 r. w przedmiocie żądania kary umownej z tytułu rzekomej zwłoki pozwanego w wykonaniu Fazy III Wdrożenia.

Strona pozwana przyznała fakt zawarcia przez strony w dniu 28 czerwca 2010 r. umowy wdrożenia systemu SAP. Wskazał pozwany, że zakres prac objęty umową był uprzednio wykonywany przez innego wykonawcę a następnie przejęty przez pozwanego. Należy mieć zatem na uwadze, że wdrożenie systemu SAP w zakresie modułu budżetowania i planowania strategicznego realizowane było w oparciu o rozwiązanie stworzone przez innego wykonawcę i udostępnione pozwanemu przez powoda w celu kontynuowania prac.

Pozwany zaprzeczył aby termin wykonania Fazy III nie został dotrzymany z jego winy. Przywołując okoliczności naprowadzane w uzasadnieniu pozwu co do ustalania terminu zakończenia III Fazy pozwany stwierdził, że ostatecznie termin na wykonanie i odbiór tej części robót został wyznaczony na dzień 18 stycznia 2011 r. Pozwany dalej wywodził, że w listopadzie 2010 Z. z uwagi na przeprowadzany proces restrukturyzacji, nie dysponował odpowiednią liczbą wykwalifikowanych osób, które mogłyby przeprowadzić testy produktów wchodzących w zakres Startu Produkcyjnego. Nie ulega zatem wątpliwości, że Z. nie wykonał zobowiązania umownego określonego w art. 4 ust. 2 umowy, w myśl którego zamawiający zobowiązany był zapewnić do współpracy przy realizacji umowy odpowiedni personel, w szczególności odpowiednio wykwalifikowanych pracowników, adekwatnych do zakresu i rodzaju usług. Powyższy brak współdziałania ze strony Z. jako zamawiającego w powiązaniu z brakiem dostarczenia odpowiednich środowisk testowych przez Z. doprowadził do braku możliwości wykonania przez pozwaną spółkę Fazy III w terminie z winy Z.. Dalej strona pozwana wywodziła, że główną przyczyną opóźnienia realizacji Fazy III Wdrożenia była decyzja Z. o zawieszeniu testowania wdrażanego systemu z uwagi na proces restrukturyzacji, jaki przeprowadzany był w powodowej spółce. Z tego powodu przystąpienie do testów przez Z. miało nastąpić w styczniu 2011r.

Dalej pozwany przywołał okoliczności realizacji projektu wskazując na ustalenia komitetu sterującego z dnia 10 lutego 2011 oraz dalszą wymianę pism pomiędzy stronami. Przy czym na posiedzeniu tego Komitetu ustalono, że Z. zobowiązany będzie do dostarczenia prawidłowego środowiska testowego BW i SAP R/3 oraz przygotowania danych i scenariuszy testowych oraz wskazano, iż „Środowisko testowe R/3 będzie kopią listopadową”, „Środowisko testowe BW , będzie kopią produkcyjną” . W dniu 14 lutego 2011r. (...) otrzymała od Z. informację, iż wymagana kopia systemów SAP R/3 BW, zawierająca konfiguracje i dane z listopada 2010r., i niezbędna do przeprowadzenia testów nie istnieje, zaś okoliczności te zostały całkowicie pominięte przez Z. w pozwie. Pomimo braku umownego obowiązku podjęcia działań zmierzających do przywrócenia środowiska testowego SAP R/3 oraz BW w kształcie umożliwiającym przeprowadzenie testów dla Fazy III Wdrożenia, pozwany w okresie od 14 lutego do 20 marca 2011r. świadczył wsparcie na rzecz Z. w celu przywrócenia prawidłowego środowiska testowego dla Fazy III Wdrożenia, a więc prace te nie polegały na wykonaniu Fazy III Wdrożenia, ale na opracowaniu i uzdrowieniu środowiska testowego co de facto stanowiło zobowiązania Z. określone w umowie. W efekcie działań wskazanych powyżej, środowisko testowe systemu BW stanowiło kopię Systemu Produkcyjnego, datowaną na marzec 2011r. czyli po przeprowadzonym przez Z. procesie restrukturyzacji, natomiast system SAP R/3 stanowił kopię Systemu Produkcyjnego z dnia 10 września 2010r., czyli sprzed procesu restrukturyzacji, przeprowadzonego przez Z.. Tym samym proces restrukturyzacji Z. oraz niewykonanie przez Z. odpowiednich kopii środowisk testowych, wpłynęły na konieczność uwzględnienia przez (...) nowych okoliczności, które nie zostały przewidziane w umowie. Powyższe uniemożliwiło zidentyfikowanie przyczyn powstania błędów w ramach przeprowadzania testów, których występowanie spowodowane było niekompletnym środowiskiem testowym, dostarczonym przez Z.. Testy nie zostały zakończone w planowanym terminie. Pozwany

zarzucił, że po złożeniu przez Z. oświadczenia o odstąpieniu od umowy, Z. podejmował działania mające na celu kontynuowanie procesu wdrożenia.

Pozwany wskazał, że prowadził prace do kwietnia 2011 r. Polegały one jednak na opracowaniu oraz uzdrowieniu środowiska testowego do czego w istocie zobowiązany był Z.. Dalej argumentował, że proces restrukturyzacji Z. oraz niewykonanie przez niego odpowiednich kopii środowisk testowych wpłynęły na konieczność uwzględnienia przez pozwanego nowych okoliczności, które nie zostały przewidziane w umowie. Strona pozwana stwierdziła, że w dniu 18 stycznia 2011 r. dostarczyła powodowi (...) gotowy do przeprowadzenia testów i jakiegokolwiek dalsze opóźnienia związane z procesem testowania wynikały z braku kompatybilnego środowiska. Wobec czego za wystąpienie opóźnień wynikających z nienależytego wykonania umowy przez Z. nie można wywodzić w stosunku do pozwanego negatywnych skutków prawnych.

Strona pozwana wskazała nadto na okoliczności naliczania przez stronę powodową kar umownych oraz prowadzonej w tym zakresie korespondencji.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew strona pozwana zarzuciła, że z uwagi na brak precyzyjnego wskazania terminu po upływie, którego uprawnienia stron do odstąpienia od umowy wygasają - zapis umowy o tym prawie jest nieważny świetle przepisu art. 395 k.c.

Wobec powyższego odstąpienie powodowej spółki od umowy jest nieskuteczne skoro jego podstaw upatrywała w artykule 11 umowy.

Zdaniem pozwanego w sprawie nie znajdują również zastosowania przepisy art. 635 - 637 k.c. z uwagi na ich treść i okoliczności sprawy. W ocenie pozwanego przepis art. 636 § 1 k.c. również nie znajduje zastosowania wobec nie wskazania zmiany sposobu wykonania umowy przez Z..

Strona pozwana zarzuciła również, że powód pomija okoliczność złożenia przez stronę pozwaną oświadczenia o odstąpieniu od umowy w dniu 23 stycznia 2012 r., a zatem przed dniem złożenia przez Z. oświadczenia o odstąpieniu. Powołując się na art. 640 k.c. i brak współdziałania po stronie powodowej spółki pozwany stwierdził, że jako pierwszy skutecznie odstąpił od umowy.

Pismem z dnia 22 kwietnia 2013 r. strona powodowa ustosunkowując się do odpowiedzi na pozew stwierdziła, że popiera powództwo oraz wnosi o zasądzenie kwoty wskazanej w pozwie. W powyższym piśmie odnosząc się do zarzutów strony pozwanej podtrzymała swoje stanowisko w sprawie. Powód podniósł, że pozwany miał pełną wiedzę jak przebiega realizacja projektu i wykonania przez pierwotnego wykonawcę. Pozwany zresztą przy pierwotnym wdrożeniu systemu asystował powodowi jako podmiot konsultujący to wdrożenie. Stwierdził, że pozwany wiedział jaki konkretnie projekt przejmuje po poprzedniku. Odpowiedzialności za to nie może jednak przerzucać na powoda i przypisywać mu winy za nieterminowe wykonanie projektu. Zdaniem strony powodowej to po stronie pozwanego pojawił się stały i krytyczny problem obecności i pracy określonych osób (pracowników czy też współpracowników pozwanego). Powód zakwestionował również aby proces restrukturyzacji powodowej spółki wpłynął na niedotrzymanie przez pozwanego terminów realizacji umowy wdrożeniowej. Wskazał, że na mocy umowy z art. 2 ust. 8 wykonawca zobowiązał się do przeprowadzenia wdrożenia systemu pracy w sposób nie powodujący zaprzestania pracy żadnego z systemów informatycznych używanych przez zamawiającego.

Odnosząc się do skuteczności swojego odstąpienia od umowy wskazał, że w piśmie z dnia 27 grudnia 2010 r. wezwał pozwanego do wykonania Fazy III Wdrożenia wyznaczając wykonawcy stosowny (czternastodniowy) termin na wykonanie zobowiązania. Odnosząc się do terminu odstąpienia od umowy powód wskazał, że w treści art. 11 ust. 2 umowy wdrożeniowej strony jasno wskazały termin czternastodniowy, po upływie którego aktywuje się uprawnienie do odstąpienia od tej umowy. Odnosząc się do zarzutów dotyczących bezskuteczności odstąpienia od umowy przez powoda, powód podniósł, że umowne prawo odstąpienia (art. 395 kc) może być zastrzeżone bez konieczności wyznaczania terminu na wykonanie tego prawa. Brak takiego terminu nie skutkuje bezwzględną nieważnością zastrzeżenia prawa odstąpienia. Zastrzeżenie prawa odstąpienia mimo barku terminu na jego wykonanie jest ważne-

zdaniem powoda. Jeśli strony nie określiły terminu na wykonanie prawa odstąpienia przy jego zastrzeżeniu w umowie, strona nie uprawniona może wyznaczyć stronie uprawnionej do odstąpienia odpowiedni termin. Przez „odpowiedni termin” należy rozumieć taki termin, który umożliwiałby skorzystanie z umownego prawa odstąpienia zgodnie z zasadami współżycia społecznego.

Pismem z dnia 5 lutego 2013 r. powód (...) S.A. w R. wniósł przeciwko (...) Sp. z o.o. w W. pozew o zapłatę kwoty 184.790 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztami procesu. Uzasadniając żądanie pozwu podał, że strony łączyła Umowa Wdrożenia Systemu SAP w zakresie modułu budżetowania i planowania strategicznego z dnia 28 czerwca 2010 r. Zgodnie z powyższą umową pozwany zobowiązał się do wykonania dzieła w postaci systemu informatycznego SAP w zakresie modułu oprogramowania SAP o funkcjonalności (moduł) do budżetowania i planowania strategicznego. Dalej powód przytoczył okoliczności dotyczące realizacji przedmiotowej umowy analogiczne jak w powyższym pozwie o zapłatę 434.800 zł. Nadto stwierdził, że w oparciu o postanowienia umowy powód naliczył na rzecz pozwanego karę umowną za zwłokę w wysokości 184.790 zł do zapłaty, której wezwał pozwanego określając mu siedmiodniowy termin wezwaniem z dnia 21 grudnia 2011 r. Wezwanie to zostało doręczone w powyższej dacie.

Strona powodowa wskazała również, że zgodnie z art. 7 ust. 5 umowy w przypadku zwłoki wykonawcy w realizacji umowy (Harmonogramu – Załącznik nr 2), zamawiającemu przysługuje prawo do naliczenia wobec wykonawcy kary umownej. Strony w art. 6 ust. 3 umowy określiły ten termin wykonania III Fazy - Produktu na dzień 16 września 2010 r. Powyższy termin, jak również dodatkowe terminy do wykonania przedmiotowych robót przyjęte przez strony na 12 listopada 2010 r. oraz 18 stycznia 2011 nie zostały przez pozwanego dotrzymane. Wobec powyższego pozwany w terminie od dnia 19 stycznia 2011 do dnia 8 kwietnia 2011 (data wstrzymania prac) pozostawał w zwłoce w realizacji III Fazy - Produktu. Na mocy zaś art. 10 ust. 3 umowy zamawiający ma prawo dochodzenia kary umownej w przypadku zwłoki wykonawcy w dostarczeniu i odebraniu produktów zgodnie z harmonogramem – w wysokości 0,5 % wynagrodzenia (ar. 5.1) za każdy rozpoczęty dzień zwłoki. Termin zapłaty powyższej kary umownej upłynął w dniu 4 stycznia 2012 (art. 10 ust. 8 umowy).

W dniu 25 lutego 2013 r. Sąd Okręgowy w R.VI Wydział Gospodarczy wydał w niniejszej sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, sygn. akt VI GNc 92/13 (późniejsza sygnatura akt VI GC 88/13).

Pismem z dnia 14 marca 2013 r. pozwany wniósł sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty domagając się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia kosztów postępowania. Jednocześnie wytoczył powództwo wzajemne domagając się zasądzenia od powoda (pozwanego wzajemnego) kwoty 288.016,09 zł tytułem należności głównej (260.800 zł) i skapitalizowanych odsetek za okres od dnia 25 maja 2012 r. do dnia 13 marca 2013 r. (27.216,09), wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu. W uzasadnieniu powyższego pisma strona pozwana stwierdziła, że żądanie powoda (pozwanego wzajemnego) jest niezasadne i powinno zostać oddalone w całości. W dalszej części pisma pozwany przedstawił swoje stanowisko w sprawie wskazując na argumenty, analogiczne jak w przytoczonej wyżej odpowiedzi na pozew z dnia 25 marca 2013 r., odnoszące się do okoliczności realizacji przedmiotowego projektu, zaistniałych w jego toku problemów, przebiegu współpracy stron w tym zakresie, zasadności odstąpienia od umowy przez każdą ze stron.

Powołując się na swoje oświadczenie o odstąpieniu od umowy oraz przepisy artykułu 494 k.c. strona pozwana wskazała, że może żądać zwrotu tego, co świadczyła, ale również naprawienia szkody wynikłej z niewykonania zobowiązania. Z uwagi na to, że niewiele świadczeń pozwanej spółki nadaje się do zwrotu, w przedmiotowej sprawie uzasadnione jest dochodzenie przez pozwanego od powoda kwoty 260.800 zł, która stanowi należność odpowiadającą wynagrodzeniu jaką spółka uzyskałaby, gdyby umowa została wykonana, pomniejszoną o kwoty uregulowane na poczet wystawionych faktur VAT w łącznej wysokości 173.920 zł. Na poparcie swojego roszczenia objętego pozvem wzajemnym pozwany (powód wzajemny) wywodził, że tylko oświadczenie o odstąpieniu do umowy pozwanej spółki jest skuteczne. Wskazał, że zgodnie z art. 494 kc strona, która odstępuje od umowy wzajemnej obowiązana jest zwrócić drugiej stronie wszystko co otrzymała od niej na mocy umowy, może żądać nie tylko zwrotu tego, co świadczyła, lecz

również naprawienia szkody wynikłej z niewykonania umowy. Stąd też jak wskazano wyżej po odliczeniu należności już zapłaconych przez Z. stronie pozwanej należy się odszkodowanie w wysokości 260.800 zł.

Pismem z dnia 16 kwietnia 2013 r. strona powodowa (pozwany wzajemny) ustosunkowała się do treści odpowiedzi na pozew oraz powództwa wzajemnego kwestionując zarówno argumentację pozwanego co do przyczyn odstąpienia od umowy i nieskuteczności oświadczenia powoda, jak również żądanie pozwu wzajemnego i przytoczone na jego poparcie twierdzenia. W powyższym piśmie powód przytoczył obszerną argumentację zajmując stanowisko analogiczne jak i w powyższej sprawie VI GC 66/13. Strona powodowa wskazała na art. 11 ust. 6 umowy, w którym strony we wszystkich przypadkach odstąpienia od umowy wyłączają przewidziany przez Kodeks cywilny obowiązek wzajemnego zwrotu świadczeń zrealizowanych do dnia odstąpienia na rzecz uregulowań umownych. Ponadto powód zarzucił, że powoływanie się przez pozwanego na nieważność określonych zapisów Umowy Wdrożenia, która wpływa w sposób istotny na pozycję procesową pozwanego jest niezgodne z prawem, zasadami współżycia społecznego, dobrymi zasadami kupieckimi oraz dobrymi zasadami pewności obrotu gospodarczego.

Zarządzeniem z dnia 21 maja 2013 rok (k. 398) połączono sprawę VI GC 66/13 i VI GC 88/13 do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod wspólną sygnaturą VI GC 66/13.

Pełnomocnik powoda na rozprawie w dniu 28 maja 2013 r. (k. 456-457) sprecyzował, że w sprawie o sygnaturze VI GC 66/13 dochodzi należności z tytułu kary umownej za odstąpienie od umowy z winy pozwanego w kwocie 434.800 zł (art. 10 ust. 7 ppkt. ix umowy), natomiast w sprawie VI GC 88/13 kary umownej z tytułu zwłoki w wykonaniu III Fazy – Produktu w kwocie 184.790 zł (art. 10 ust. 3 ppkt i umowy).

W piśmie procesowym z dnia 8 lipca 2013 r. pozwany (powód wzajemny) ustosunkował się do twierdzeń powoda zawartych w pismach procesowych podtrzymując swoje stanowisko w sprawie (karta 543).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Strony niniejszego procesu są przedsiębiorcami.

(Dowód: KRS powoda, k. 138-147; KRS pozwanego, k. 148-156)

W dniu 28 czerwca 2010 r. strony zawarły umowę Wdrożenia Systemu SAP w zakresie modułu budżetowania i planowania strategicznego. Przedmiotem umowy było wykonanie dzieła w postaci systemu informatycznego SAP (System SAP) w zakresie modułu Oprogramowania SAP o funkcjonalności (moduł) budżetowania i planowania strategicznego, na którą składały się elementy m.in. wyszczególnione art. 2 ust. 1 umowy.

Wykonawca zobowiązał się wykonać Wdrożenie (dzieło) w zakresie wymienionym załączniku nr 1 oraz uszczegółowionym w Koncepcji Biznesowej. Szczegółowy zakres oraz przedmiot zadań realizowanych przez wykonawcę określał załącznik nr 1 do umowy (...), przy czym wykonawca oświadczył, że zakres oraz przedmiot realizowanych przez niego zadań określonych w powyższym załączniku jest wystarczający do prawidłowej, terminowej realizacji dzieła w postaci sprawnie funkcjonującego systemu (art. 2 ust. 2). Szczegółowy opis Faz wdrożenia i produktów realizowanych w ramach umowy określał załącznik nr 1, 2 do umowy (art. 2 ust. 4).

W art. 2 ust. 7 zamawiający oświadczył, że jest świadomy, iż realizacja Projektu wymaga jego ścisłej współpracy z Wykonawcą. Zakres takiej współpracy jest określony umową oraz będzie uzgadniany przez strony w trakcie jej realizacji, w szczególności podczas opracowywania Koncepcji Biznesowej.

Łączne wynagrodzenie za przedmiot umowy strony ustaliły na kwotę 434.800 zł (art. 5 pkt. 1).

Zgodnie z art. 6 w ust. 3 realizacja umowy została podzielona na następujące Fazy – Produkty:

I. Koncepcja Biznesowa (...). Data zakończenia 16 czerwca 2010 w r. Wynagrodzenie 86.960 zł.

II. Koncepcja Biznesowa (...). Termin zakończenia 29 czerwca 2010 r. Wynagrodzenie 86.960 zł.

III. Konfiguracja Systemu, przygotowanie do Startu Produktywnego, Start Produktywny. Termin zakończenia 16 września 2010 r. Wynagrodzenie 217.400 zł.

IV. Faza Stabilizacji, przekazanie Dokumentacji. Termin zakończenia 14 października 2010 r. Wynagrodzenie 43.480 zł.

Szczegółowy harmonogram prac został określony w Załączniku nr 2 do umowy (art. 7 ust. 3).

(...) Sp. z o.o. jako wykonawca oświadczyła, że jest świadoma, iż terminowa realizacja Projektu ma kluczowe znaczenie dla Zamawiającego. W przypadku przekroczenia terminu przez wykonawcę z jego winy, będzie on ponosił odpowiedzialność na zasadach określonych umową, oraz będzie zobowiązany do wykonania na własny koszt ewentualnych dodatkowych prac, jakie okażą się niezbędne do wykonania wdrożenia systemu. Strony potwierdziły, że kluczowe znaczenie ma terminowe wykonanie systemu zgodnie z harmonogramem.

Niezależnie od skutków wynikających z przepisów prawa, zwłoka wykonawcy w wykonaniu systemu powoduje następujące konsekwencje:

- Zamawiający będzie miał prawo do naliczania kar umownych zgodnie z umową,
- Jeżeli zwłoka wykonawcy w wykonaniu Startu Produkcyjnego całości systemu w stosunku do harmonogramu przekroczy 10 dni roboczych, zamawiający będzie miał prawo odstąpić wg swojego wyboru od umowy w całości lub od niewykonanej jeszcze części w terminie do 20 dni licząc od daty, planowanej daty, startu Produkcyjnego systemu.

Stosownie do treści art. 8 ust. 6 umowy dokonanie odbioru Fazy lub Produktu przez zamawiającego uprawnia wykonawcę do podejmowania prac, odpowiednio, nad dalszymi Fazami lub Produktami zgodnie z harmonogramem.

Odbiór Faz lub Produktów, obejmujących konfigurację systemu będzie poprzedzane ich testami jednostkowymi, integracyjnymi i akceptacyjnymi, przeprowadzonymi zgodnie ze Scenariuszami Testowymi przygotowanymi przez zamawiającego ze wsparciem wykonawcy.

Strony umowy w art. 10 pkt 1 umowy zgodnie oświadczyły, że niezależnie od pozostałych reguł dotyczących odpowiedzialności, w zakresie dozwolonym przez prawo, żadna ze stron nie będzie odpowiadać za utracone korzyści drugiej strony. Powyższe ograniczenie nie ma zastosowania w przypadku wyrządzenia przez wykonawcę szkody zamawiającemu z winy umyślnej.

Ponadto ustaliły, że w każdym przypadku łączna odpowiedzialność strony za wszelkie szkody poniesione przez drugą stronę z jakichkolwiek tytułów i w związku z jakimikolwiek zdarzeniami (łącznie z karami umownymi) jest ograniczona do 100 % łącznego wynagrodzenia netto określonego w art. 5 pkt. 3 umowy.

W art. 10 pkt 3 umowy strony zastrzegły, że zamawiający ma prawo dochodzenia kar umownych w przypadku zwłoki wykonawcy w dostarczeniu i odebraniu produktów zgodnie z harmonogramem - w wysokości 0,5 % wynagrodzenia za każdy rozpoczęty dzień zwłoki.

Niezależnie od kar umownych za opóźnienie zamawiający ma prawo dochodzenia m.in. kar umownych w przypadku odstąpienia od umowy przez zamawiającego z winy wykonawcy - w wysokości 100 % wynagrodzenia.

Kwoty kar umownych przewidzianych umową miały być płatne w terminie 14 dni od daty otrzymania pisemnego wezwania do zapłaty (art. 10 pkt. 8).

Szczegółowy zakres i zasady rozwiązania umowy strony określiły

w art. 11. Jeżeli zamawiający odmawia współdziałania przewidzianego w postanowieniach umowy, koniecznego do wykonania wdrożenia systemu, opóźnia się z zapłatą wynagrodzenia ponad 30 dni lub inny sposób istotnie narusza postanowienia umowy wykonawca miał wezwać zamawiającego do odpowiedniego współdziałania, zaniechania bądź usunięcia skutków naruszeń lub zapłaty zaległego wynagrodzenia, określając zakres działań, których wymaga i wyznaczając odpowiedni termin, umożliwiający wykonanie takiego zobowiązania, nie krótszy niż 14 dni roboczych. Po bezskutecznym upływie tego terminu, wykonawca ma prawo do odstąpienia od umowy w części niewykonanej i zażądania zapłaty wynagrodzenia za odebrane już przez zamawiającego produkty (art. 11 pkt. 2).

Natomiast zamawiający na mocy art. 11 pkt. 3 był uprawniony do odstąpienia od w niniejszej umowy w całości lub w części, w razie zwłoki wykonawcy w wykonaniu Fazy w stosunku do harmonogramu, gdy taka zwłoka przekraczała 10 dni roboczych oraz w wypadku nieusunięcia wad, zgodnie z postanowieniami umowy w wypadku, gdy wykonawca w inny sposób narusza postanowienia umowy, pod warunkiem, że zamawiający uprzednio wezwie wykonawcę do zaniechania bądź usunięcia skutków powyższych naruszeń, określając zakres działań, których wymaga i wyznaczając odpowiedni termin, umożliwiający wykonanie takiego zobowiązania, nie krótszy niż 14 dni roboczych. Jednocześnie strony wyłączyły możliwość odstąpienia od umowy przewidzianą w k.c. na rzecz zasad przewidzianych umową (art. 11 pkt. 6).

(Dowód: umowa wraz załącznikami, k. 11-52)

W dniach 22 – 24 marca 2010 r. strony dokonały inwentaryzacji wykonanych prac i ustalenie wymagań. Na powyższą okoliczność została sporządzona notatka ze spotkania.

(Dowód: notatka ze spotkania , k. 53-62)

Pismem z dnia 27 grudnia 2010 r. powód powołując się na art. 11 pkt 3 umowy wezwał pozwaną spółkę do wykonania Fazy III Wdrożenia : Konfiguracja Systemu, przygotowanie do Startu Produktywnego, Start Produktywny, w terminie do 18 stycznia 2011 r.

(Dowód: pismo powoda z 27.12.2010 r., k. 88)

Fazy I i II przedmiotu umowy zostały przez pozwanego (...) Sp. z o.o. zrealizowane, zaś wynagrodzenie zapłacone przez (...) S.A.

W toku realizacji przedmiotu umowy w zakresie Fazy III Konfiguracja systemu, przygotowanie do Startu Produktywnego, Start Produktywny, napotkano trudności związane z jego realizacją. Etap ten doszedł do momentu testów akceptacyjnych, które nigdy nie zostały zakończone. Testy te polegały na przetestowaniu produktu przekazanego przez wykonawcę zlecającemu.

W dniu 18 sierpnia 2010 r. odbyło się posiedzenie komitetu sterującego, podczas którego omówiono trudności związane z realizacją powyższego etapu.

Powodem niezrealizowania etapu III było wystąpienie kilku, nakładających się na siebie zbiegu w/w okoliczności oraz wydarzeń.

Po pierwsze przejęcie oprogramowania po poprzedniku (...) i jego kontynuacja w ramach przedmiotowej umowy stron przez (...) Sp. z o.o. wiązało się z wystąpieniem problemów, których strony nie przewidziały. Ponadto utrudnienia wynikały ze zmiany konsultanta na przełomie 2010/2011 r. przez (...) Sp. z o.o., co skutkowało niewystarczającym wsparciem realizacji przedmiotowego etapu oprogramowania i powodowało opóźnienie.

Nadto brak było istniejącego właściwego środowiska testowego, do przygotowania którego zobowiązany był na podstawie art. 4 pkt 8 umowy Z.. Brak przedmiotowego środowiska uniemożliwił powodowi kontynuację wdrażania systemu.

Dopiero w trakcie testowania możliwe było zweryfikowanie ewentualnych błędów oprogramowania i ich wyeliminowanie przez (...)

Sp. z o.o.

Z powodu restrukturyzacji (...) S.A. na przełomie 2010/2011 r. wystąpiły utrudnienia w testowaniu oprogramowania bowiem część pracowników została przekierowana do innych zadań związanych restrukturyzacją i rozdzieleniem systemu.

Początkiem kwietnia 2011 r. strony zaprzestały realizacji przedmiotu umowy z powodu niemożliwości przetestowania produktu.

(Dowód: korespondencja stron, k. 215-242, 247; zeznania świadków T. N., k. 461- 466; A. P., k. 564-570, M. N., k. 652-654, J. R., k. 654-658, 666-667, M. W., k. 659-667 M. B., k. 703-708, K. S., k. 708-711, R. S., k. 711-714, M. D., k. 726-728).

Pismem z dnia 21 grudnia 2011 r. (...) S.A. wezwał (...) Sp. z o.o. do zapłaty kary umownej za opóźnienie realizacji przedmiotu umowy liczonego do dnia 8 kwietnia 2011 r., tj. za 85 dni zwłoki, naliczonej na podstawie art. 10 pkt 3 umowy, na kwotę 184.790 zł. Powód z powyższego tytułu wystawił notę nr ZSA/1/TN/2011 z dnia 21 grudnia 2011 r.

Pismem z dnia 23 stycznia 2012 r. (...) Sp. z o.o. ustosunkował się do pisma powoda z dnia 21 grudnia 2011 r. dotyczącego naliczenia kary umownej w kwocie 184.790 zł. Jednocześnie pozwany złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy w części niewykonanej na podstawie art. 10 pkt 2 umowy wskazując jako przyczyny brak współdziałania Z. koniecznego do wykonania wdrożenia (...). W szczególności Z. jako zamawiający nie dokonał sporządzenia kopii zapasowej systemu, co spowodowało uniemożliwienie odzyskania środowisk testowych BW oraz SAP R/3.

Pismem z dnia 29 marca 2012 r. powodowa spółka poinformowała pozwanego o odstąpieniu od umowy wdrożeniowej w związku z niedotrzymaniem pierwotnego terminu realizacji wyznaczonego na 16 września 2010, jak również nie zrealizowanie przez pozwanego przedmiotu umowy mimo wezwania z dnia 27 grudnia 2010 r.

Jednocześnie powód poinformował, że dokonane przez pozwanego odstąpienie od umowy z dnia 23 stycznia 2012 r. było nieskuteczne.

(...) S.A. na podstawie art. 10 pkt 7 ppkt. ix w zw. z art. 10 pkt. 8 wezwał pozwanego do zapłaty kary umownej w kwocie 434.800 zł w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

Z tytułu powyższej kary powód wystawił na rzecz pozwanego notę obciążeniową nr 2/01/2012 z dnia 30 marca 2012 r. na powyższą kwotę.

Pismem z dnia 24 maja 2012 r. (...) Sp. z o.o. powołując się na art. 640 k.c. i brak współdziałania ze strony (...) S.A. złożyła oświadczenie o jednostronnym odstąpieniu od przedmiotowej umowy. Jednocześnie na podstawie art. 494 k.c. pozwany wezwał powoda do zapłaty kwoty 260.880 zł z tytułem odszkodowania.

Strony w dalszej korespondencji kwestionowały nawzajem zasadność odstąpienia od umowy i naliczenia kar umownych.

(Dowód: pismo Z. z 29.03.2012 r., k. 134-135; nota obciążeniowa nr 2/01/2012, k. 136.; pismo pozwanego z 23.12.2011 r., k. 242-243, pismo pozwanego z 23.01.2012 r., k. 244-264; pismo pozwanego z 19.04.2012 r., k. 247; pismo pozwanego z 24.05.2012 r. wraz z notą księgową nr (...) z 25.05.2012, k. 248-250; pismo ZELMER z 21.12.2011 r. wraz z notą nr ZSA/1/TN/2011 , k. 134, 135 -VI GC 88/13)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów z dokumentów, które uznał za wiarygodne w zakresie, jaki wyznaczają im przepisy art. 244 i 245 k.p.c. Przedmiotowe dokumenty nie były bowiem kwestionowane przez strony w zakresie ich treści ani nie budziły wątpliwości Sądu co do ich prawdziwości.

Sąd nadto oparł się na zeznaniach świadków T. N., A. P., M. N., J. R., M. W., M. B., K. S., R. S., M. D.. Dowodom z zeznań w/w osób należało w ocenie Sądu przyznać częściowo walor wiarygodności w zakresie jakim wskazywali na przebieg współpracy stron przy realizacji przedmiotu umowy, istniejących problemów przy wdrażaniu systemu, okoliczności braku przygotowania systemu przez (...) S.A.

Zdaniem Sądu na wiarę nie zasługiwały twierdzenia powyższych świadków co do przypisywania winy za nie dokończenie trzeciego etapu robót tylko jednej ze stron.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Na wstępie rozważań należy wskazać, że przedmiotem rozstrzygania w toku niniejszego postępowania były poniższe żądania pozwów (...) S.A. oraz żądanie pozwu wzajemnego (...) Sp. z o.o.

W ostatecznie sprecyzowanym na rozprawie w dniu 28 maj 2013 r. (k. 456-457) żądaniu powód (...) S.A. w sprawie o sygnaturze VI GC 66/13 dochodził należności z tytułu kary umownej za odstąpienie od umowy z winy pozwanego w kwocie 434.800 zł (art. 10 pkt. 7 umowy), natomiast w sprawie VI GC 88/13 kary umownej z tytułu zwłoki pozwanego w wykonaniu III Fazy – Produktu w kwocie 184.790 zł. (art. 10 pkt. 3).

Pozwany (...) Sp. z o.o. zaś wytoczył powództwo wzajemne domagając się zasądzenia od powoda (pozwanego wzajemnego) kwoty 288.016,09 zł tytułem należności głównej (260.800 zł) i skapitalizowanych odsetek za okres od dnia 25 maja 2012 do dnia 13 marca 2013 r. (27.216,09), wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu. Powołując się na swoje oświadczenie o odstąpieniu od umowy oraz przepisy artykułu 494 k.c. strona pozwana argumentowała, że może żądać zwrotu tego, co świadczyła, ale również naprawienia szkody wynikłej z niewykonania umowy. Z uwagi na to, że niewiele świadczeń pozwanej spółki nadaje się do zwrotu, w przedmiotowej sprawie uzasadnione jest dochodzenie przez pozwanego od powoda kwoty 260.800 zł, która stanowi należność odpowiadającą wynagrodzeniu jakie spółka uzyskałaby, gdyby umowa została wykonana, pomniejszone o kwoty uregulowane na poczet wystawionych faktur VAT w łącznej wysokości 173.920 zł.

W świetle powyższego należy stwierdzić, że powód z uwagi na charakter swojego roszczenia winien wykazać, iż łączyła go z pozwanym umowa w zakresie kary umownej, a w dalszej kolejności wystąpienie okoliczności uzasadniających ich naliczenie. Jak wynika z zapisów umowy zakończenie Fazy III miało nastąpić w dniu 16 września 2010 r. Okoliczność nie dochowania powyższego terminu, czy też późniejszego umówionego przez strony w sprawie była bezsporna. Jak wynika z poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych strony zaprzestały realizacji przedmiotu umowy w zakresie tego etapu początkiem kwietnia 2011 r. Przy czym istota sporu sprowadza się do kwestii kto ponosi winę za powyższe, co w sprawie miało decydujące znaczenie dla oceny zasadności roszczeń obu stron. Zarówno bowiem prawo dochodzenia kar umownych w przypadku zwłoki wykonawcy (art. 10 pkt. 3), jak i kary umownej w przypadku odstąpienia od umowy przez zamawiającego uzależnione było od winy wykonawcy (...) Sp. z o.o. Analogicznie strony zastrzegły, że dochodzenie należności z tytułu utraconych korzyści jest możliwe tylko w przypadku wyrządzenia przez wykonawcę szkody zamawiającemu z winy umyślnej (art. 10 pkt. 1).

Kontekście powyższego należy wskazać, że opóźnienie i zwłoka to szczególne przypadki uchybienia w wykonaniu zobowiązania w czasie właściwym, przy czym tylko zwłoka stanowi, w ścisłym sensie, przypadek nienależytego wykonania zobowiązania. Opóźnienie (inaczej „opóźnienie zwykłe” lub opóźnienie sensu stricto) ma miejsce wówczas, gdy dłużnik nie spełnia świadczenia we właściwym czasie z przyczyn, za które nie ponosi odpowiedzialności. Natomiast zwłoka (inaczej: opóźnienie kwalifikowane) ma miejsce wówczas, gdy dłużnik nie spełnia świadczenia we właściwym czasie z przyczyn, za które ponosi odpowiedzialność. Przy czym oceny, czy chodzi o okoliczności, za które dłużnik ewentualnie odpowiada, dokonuje się według ogólnych zasad odpowiedzialności dłużnika za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania (art. 471-474 k.c.) (por. kom. do art. 476 k.c. [w:] Rzetecka-Gil Agnieszka. Kodeks cywilny. Komentarz. Zobowiązania - część ogólna. LEX/el., 2011).

Mając na uwadze powyższe oraz poczynione w sprawie ustalenia faktyczne należy stwierdzić, że żadnej ze stron nie można przypisać wyłącznej winy za niezrealizowanie III Fazy.

Na podkreślenie zasługuje okoliczność, że przedmiotowe przedsięwzięcie było dużym projektem programistycznym, które w toku jego realizacji napotykało szereg nieprzewidzianych przez strony problemów. Jak wynika z dowodów z dokumentów powołanych wyżej, jak również zeznań wskazanych wyżej świadków trudności te wynikały zarówno po stronie powodowej, jak również pozwanej. Pozwaną spółkę obciążały utrudnienia związane z wyznaczaniem konsultantów i prawidłowym koordynowaniem projektu, zaś powoda brak przygotowania prawidłowego środowiska testowego szczegółowo opisanego wyżej, jak również utrudnienia związane z procesem restrukturyzacji firmy.

Do powyższego dochodzą również, na co wskazali świadkowie, problemy technologiczne wynikające z dużego stopnia skomplikowania przedsięwzięcia i kontynuowania projektu po poprzedniku.

W ocenie Sądu zasadnym wydaje się wniosek, że realizacja przedmiotu umowy w pewnym stopniu przerosła możliwości obu stron.

Wobec powyższego, skoro wykonawcy (...) Sp. z o.o. nie można przypisać wyłącznej winy w uchybieniu terminowi zakończenia III Fazy to tym samym powód nie był upoważniony do naliczenia z tego tytułu na podstawie zapisów umowy kary umownej. Zdaniem Sądu powód nie wykazał również aby zaistniały okoliczności, które uprawniałyby go do odstąpienia od przedmiotowej umowy z winy wykonawcy, co skutkowało brakiem podstaw do naliczenia i obciążenia pozwanego karą umowną z tego tytułu.

W zakresie odstąpienia od umowy przez powoda Sąd Okręgowy generalnie podziela stanowisko pozwanego zaprezentowane w odpowiedzi na pozew i w pismach procesowych. W niniejszej sprawie mamy do czynienia z kontraktowym odstąpieniem od umowy gdyż warunki odstąpienia od umowy zostały w niej zawarte. Zgodnie z przeważającymi poglądami doktryny i orzecnictwem SN przepis art. 395 § 1 zd. 1 kc określający istotne elementy kontraktowego prawa odstąpienia ma charakter iuris cogentis, stąd też nie jest dopuszczalne wyłączenie przez strony oznaczenia terminu w którym może to nastąpić, a brak tego elementu powoduje nieważność zastrzeżenia prawa odstąpienia (art. 58 § 3 kc). Pociąga to za sobą ten skutek, że oświadczenia o odstąpieniu od umowy złożone przez (...) z dnia 23 stycznia 2011r. oraz Z. z 29 marca 2012r., są bezskuteczne albowiem zarówno (...) jak i Z. dokonywały odstąpienia na podstawie i z zachowaniem warunków wskazanych w umowie. W kontekście odstąpienia Z. nie została wypełniona żadna przesłanka przewidziana w Kodeksie cywilnym, która uzasadniałaby możliwość ustawowego odstąpienia od umowy przez Z.. I tak przepisy ar. 635 kc nie mają zastosowania w przedmiotowej sprawie z uwagi na fakt, że odstąpienie winno być dokonane przed upływem terminu na wykonanie dzieła, przepis art. 637 kc – z uwagi na fakt, iż ochrona zamawiającego na podstawie przepisów o rękojmi za wady dzieła realizuje się dopiero po odebraniu dzieła, z kolei art. 644 kc przewiduje odstąpienie bez podania przyczyny, ale za zapłatą umówionego wynagrodzenia. Również art. 636 § 1 kc nie znajdzie zastosowania, gdyż (...) nie została wezwana do zmiany sposobu wykonania dzieła. Bezskuteczne okazało się również odstąpienie (...) z dnia 23 stycznia 2011r. z uwagi na brak wyznaczenia odpowiedniego terminu zgodnie z przepisami prawa.

Reasumując żądania pozwu w obu połączonych sprawach nie zasługiwały na uwzględnienie, a co za tym idzie oba roszczenia należało w całości oddalić o czym Sąd Okręgowy – na podstawie powołanych wyżej zapisów umowy oraz art. 483 § 1 k.c. - orzekł w sentencji wyroku.

Odnosząc się do powództwa wzajemnego wytoczonego przez (...) Sp. z o.o. należy wskazać, że strony ograniczyły możliwości dochodzenia szkody z tytułu utraconych korzyści jedynie do przypadku, gdy powodowi można byłoby przypisać winę za wyrządzenie szkody pozwanej spółce. Okoliczności niniejszej sprawy jak wyżej wskazano obciążają winą obie strony za niezrealizowanie przedmiotu robót a co za tym idzie brak było podstaw do dochodzenia od (...) S.A. należności z tytułu utraconej części wynagrodzenia skoro strony w umowie ograniczenie takie wprowadziły. W konsekwencji powództwo wzajemne również podlegało w całości oddaleniu po myśli art. 494 k.c. w zw. art. 10 pkt. 1 umowy .

W kontekście braku możliwości przypisania którejkolwiek ze stron winy w niezrealizowaniu Fazy III jak również bezskuteczności odstąpienia przez stronę powodową od umowy spowodowało, że Sąd Okręgowy oddalił powództwa

powoda w zakresie żądania kar umownych w kwocie 434.800 zł oraz 184.790 zł jako bezzasadne w świetle łączącej strony umowy, art. 483 § 1 kc i art. 395 kc.

W przedmiocie kosztów postępowania Sąd Okręgowy orzekł na mocy art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 § 1 i 2 k.p.c. stosownie do wyniku każdej ze spraw.

Na koszty pozwanego w sprawie o zapłatę 434.800 zł składają się kwota kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (7.217 zł) oraz koszty stawiennictwa świadka w kwocie 702,40 zł.

Na koszty pozwanego w sprawie o zapłatę 184.790 zł składają się koszty zastępstwa procesowego i opłata skarbową od pełnomocnictwa (3.617 zł).

Na koszty pozwanego wzajemnego (powoda) w sprawie z powództwa wzajemnego składają się koszty zastępstwa procesowego (7.200 zł) oraz koszty stawiennictwa świadków w kwocie 3.310,84 zł.